



Kamp mod stress på EU's dagsorden side 4
LO lægger op til, at de »bløde« arbejds miljøproblemer skal i fokus under det danske formandskab i efteråret 2002

Uddannelse er vejen frem side 6
LO's VEU-kampagne kulminerer den 17. januar 2001, hvor alle kan deltage i Fagbevægelsens Uddannelsesdag på syv skoler landet over

Ny regionalstruktur i LO Vejle amt side 7
Repræsentantskabet har besluttet, at forretningsudvalget skal vælges af sektionerne og ikke direkte af medlemsorganisationerne

Samarbejde bedre end konkurrence. side 12
De regionale aktører har fået større indflydelse på arbejdsmarkedspolitikken - men der er brug for flere incitamenter til at sikre samarbejdet på tværs

LO-link
Nyhedsbrev til LO's amter og sektioner
Udgives af Landsorganisationen i Danmark
Rosenørns Allé 12, 1634 København V
Tlf. 35 24 60 00, fax: 35 24 63 08,
www.lo.dk, e-mail: link@lo.dk

Ansvarshavende redaktør: Hans Jensen.
I redaktionen: Dorte Monggaard, Susse Maria Holst, Erik Harr, Henrik Rasch og Michael Bræmer. Layout og illustration: LO/Skønvirke. ISSN-nr.: 1398-4519

Finanslov 2001

Der skal fart på oprettelsen af praktikpladser til unge

De store virksomheder må påtage sig et større ansvar for uddannelsen af de unge - Finanslovsforliget omfordeler udgifterne til fordel for de arbejdsgivere, som er villige til at skabe flere praktikpladser, påpeger LO-sekretær Harald Børsting

Små stigninger i antallet af indgåede uddannelsessteder giver nu håb om, at det vil lykkes at få væsentligt flere unge i gang med et praktikforløb inden for en af de mange erhvervsuddannelser. Men hvis de hidtil kendte midler ikke slår til, er LO parat til at gå nye veje for at skaffe de tilsammen 36.000 praktikpladser, som arbejdsmarkedets parter i januar satte som det fælles mål.

- Der er sat en mængde nye initiativer i gang ude i de enkelte faglige udvalg, og det vil helt sikkert give bonus især på lidt længere sigt. Men vi kunne godt tænke os, at erhvervsskolerne var endnu mere opsøgende i forhold til virksomhederne. Det håber vi, at finanslovsforliget vil rette op på, siger LO-sekretær *Harald Børsting*.

Samtidig mener han, at aftalen mellem finanslovsparterne om at forhøje refusionen af løn under skoleophold vil gøre det nemmere især for de mindre virksomheder at oprette nye praktikpladser. I dag får virksomhederne refunderet 80 pct. af udgiften, men fra 1. januar vil hele beløbet blive betalt gennem Arbejdsgivernes Elev-Refusion, AER.

- Denne del af finansloven er blevet kraftigt kritiseret af de store arbejdsgiverorganisationer. Til gengæld har bl.a. Håndværksrådet reageret positivt. Jeg mener, det er for snævert at se på denne ændring alene som en omkostningsstigning. I stedet er der tale om en omfordeling, som betyder, at de virksomheder, der tager flere unge i praktik, bliver belønnet. Men det sker ikke på bekostning af de øvrige virksomheder, for alle i en branche har jo gavn af, at flere unge gennemfører en erhvervsuddannelse, påpeger Harald Børsting.

Mangel på faglært arbejdskraft

De små ungdomsårgange har medvirket til at nedbringe antallet af unge, der kommer ud på arbejdsmarkedet, og det har allerede betydet mangel på faglært arbejdskraft mange steder. Billedet er dog forskelligt fra branche til branche. Mens elever, der ønsker praktikpladser inden for IT og data, ofte må henvises til skolepraktik, er der rundt om i landet en del ledige pladser f.eks. inden for smede- og maskinarbejderfaget.

Mange virksomheder erkender, at mangelen på arbejdskraft hænger sammen med manglende indsats for at uddanne lærlinge. Et eksempel herpå omtales i Ugeavisen »Industrien«, som udgives af Dansk Industri. I det seneste nummer fortælles om virksomheden Licentia Møbler i Thy, som har store problemer med at finde unge, der er interesseret i at uddanne sig til maskinsnedker. Tidligere var der konstant 8-12 lærlinge -



nu er der glæde, blot det lykkes at få ansat en enkelt.

Hvor alvorlig situationen er, illustreres af følgende kommentar: - Vi har en regel om, at der ikke må gå en faglært forbi på gaden, uden at syv af fabrikkens svende springer ud efter ham. Det er desværre resultatet af, at vi har haft alt for få lærlinge, siger driftskordinator *Christian Kjær* fra Licentia Møbler til »Industrien«.

Flere elever i skolepraktik

Dansk Industri har i øvrigt foreslået, at der indføres adgangsbe- grænsning til de mest populære fag for at fordele tilgangen bedre i forhold til de øvrige brancher, men det kan LO ikke gå ind for. - Det må være muligt at øge antallet af praktikpladser, sådan som arbejdsgiverne har forpligtet sig til ved indgåelsen af aftalen i januar. Især de store virksomheder bør påtage sig et større ansvar for at løfte en så vigtig opgave, tilføjer Harald Børsting, som især hefter sig ved, at stadig flere unge henvises til skolepraktik i stedet for en »rigtig« praktikplads i en virksomhed.

Ifølge LO-rapporten Øje på beskæftigelsen er antallet af elever i skolepraktik vokset med 75 pct. fra 1996 til 1999. Desuden er andelen af skolepraktikelever i forhold til det samlede antal praktiksøgende vokset fra 35 pct. i 1993 til over 60 pct. i 1999. Det er kun halvdelen af de erhvervsfaglige uddannelser, der udbydes i form af skolepraktik.

Erhvervsskolernes elever kan starte i skolepraktik, hvis ikke de inden for tre måneder har kunnet skaffe en praktikplads. Aktuelt drejer det sig om ca. 5.000 unge, der er i gang med et skolepraktikforløb.

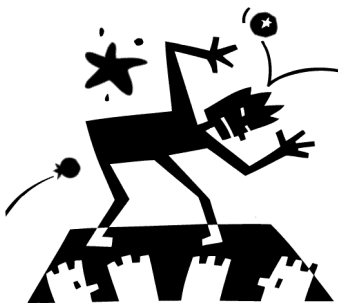
Problemer i udkantområder

De fleste elever i skolepraktik indgår på et tidspunkt en delaftale eller restaftale med en virksomheder, hvor de kan afslutte deres uddannelse. I nogle tilfælde må de starte helt forfra med en ordinær uddannelsesaftale. Finanslovaften giver mulighed for, at erhvervsskolerne kan få et tilskud på 15.000 kr. for hver skolepraktikelev, der får en aftale med en virksomhed.

Da elever har ikke de samme rettigheder som lærling, der er ansat i en virksomhed. Hvis antallet af elever i skolepraktik fortsætter med at vokse, er LO indstillet på at overveje, om deres rettigheder kan sikres på anden måde. Det skal i givet fald ske i form af en ændring i loven om erhvervsuddannelser.

Problemerne med at finde en praktikplads er størst i udkantområderne som f.eks. Bornholm og Nordjylland. I »Øje på beskæftigelsen« bringes en oversigt over antallet af praktikpladssøgende - der endnu ikke har fået en uddannelsesaftale - set i forhold til antallet af indgåede aftaler samt skolepraktikelever fordelt på amter.

De uddannelser, hvor der er flest søgende i forhold til antallet af pladser, er beklædningshåndværker, datamekaniker, auto- og autoelektromekaniker, træfagenes byggeuddannelse samt kontor og handel.





Tabel: Indgåede praktikaftaler

1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
34.094	36.734	39.600	38.274	31.228	34.512	31.285

Kilde: AER, EASY-P og Undervisningsministeriet.

Udviklingen i indgåede praktikaftaler 1993-99 - fra »Øje på beskæftigelsen«

Tabel: Indgåede aftaler, skolepraktikelever og praktikpladssøgende for 1. januar til 31. august 2000

	Indgåede aftaler	Skoleprak- tikelever	Søgende	Ca. antal søgende for hver ti elever i praktik
Fyn	2.169	402	715	3
Nordjylland	2.128	664	1.256	6
Ribe	1.142	101	293	3
Ringkøbing	1.376	181	367	3
Sønderjylland	1.259	296	387	3
Vejle	1.669	188	490	3
Viborg	1.049	218	403	4
Århus	2.741	595	1.062	4
Bornholm	139	34	102	7
Frederiksborg	982	213	320	3
Kbh. og Frederiksberg	1.983	607	876	4
København	2.219	608	995	4
Roskilde	1.014	237	391	4
Storstrøm	1.132	322	483	4
Vestsjælland	1.413	375	538	4
I alt	22.839	5.096	8.781	4

Anm.: I totalen indgår 424 indgåede aftaler, 55 skolepraktikelever og 103 søgende, hvor amtet er uoplyst

Kilde: Undervisningsministeriet

Antallet af indgåede uddannelsesaftaler set i forhold til antallet af skolepraktikelever og praktikpladssøgende i perioden 1. januar-31. august 2000 - fra »Øje på beskæftigelsen«



Arbejds miljø over grænserne

Kamp mod stress og nedslidning skal på EU's dagsorden

Forberedelserne til det danske EU-formandskab i 2. halvår af 2002 er allerede startet - Danmark vil følge op på svensk indsats for at forbedre det psykiske arbejdsmiljø

De nye »bløde« arbejdsmiljø-temaer kommer højt op på dagsordenen, når først Sverige og senere Danmark overtager formandskabet i EU i hhv. 2001 og 2002.

I begge lande er der planer om en række særlige initiativer, som skal sætte ekstra fokus på lønmodtagernes arbejdsmiljø, når Norden får mulighed for at præge den politiske debat på EU-møderne.

- Vi kan tilføre debatten noget nyt, fordi vi har en masse erfaringer med det psykiske arbejdsmiljø i bredeste forstand, som de øvrige lande endnu ikke er så opmærksomme på, siger LO-sekretær *Marie-Louise Knuppert*.

Hun understreger, at der naturligvis også er problemer med det psykiske arbejdsmiljø i de sydligere EU-lande. Men at de ofte overskygges af mere kontante fysiske belastninger især i de store industriområder.

- Både i Sverige og i Danmark har vi arbejdet meget bevidst på at få styr på det psykosociale arbejdsmiljø, ensidigt/gentaget arbejde o.s.v. Og selv om vi langt fra er nået til vejs ende, har vi trods alt nogle resultater, som de øvrige lande i stigende grad vil kunne drage nytte af. Derfor tror vi, at de vil være interesserede i at få del i vores erfaringer i takt med, at de får øjnene op for disse problemer, siger Marie-Louise Knuppert.

Der skal være plads til aftaler

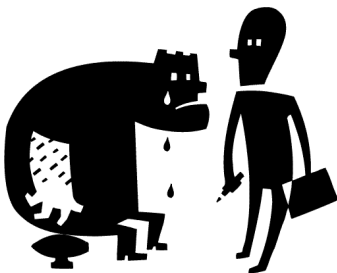
Opgaven bliver dog ikke helt enkel. Ifølge den nordiske arbejdsmarkedetsmodel bliver en væsentlig del af det psykiske arbejdsmiljø reguleret ved hjælp af aftaler direkte mellem arbejdsmarkedets parter. Derfor er det nødvendigt med et målrettet samarbejde på arbejdspladsen, hvis problemerne skal løses.

- Netop fordi vi har et udbygget aftalesystem, har vi også et samarbejde i det daglige, som gør det lettere på mange virksomheder at finde fælles løsninger på problemer som stress, chikane eller nedslidning. Her er det ikke nok med lovgivning - det er også nødvendigt med en dialog, hvor man taler sammen om, hvordan man kan løse problemerne, så den enkelte medarbejder bliver tilgodeset, påpeger Marie-Louise Knuppert.

Hun fremhæver, at vi i Danmark - og i Sverige - har brug for forståelse fra de øvrige landes side, for at der skal være plads til samarbejde og aftaler på dette område. En meget firkantet EU-lovgivning, som står alene, vil ikke være det rette instrument, når det gælder om at finde fleksible løsninger. Omvendt er der behov for rammer, som giver mulighed for myndighedsindgriben i de tilfælde, hvor parterne ikke selv kan tale sig til rette, tilføjer Marie-Louise Knuppert.

Stress og mobning i Malmø

Programmet for kommende det danske EU-formandskab blev forleden drøftet på en konference på LO-Skolen for medlemmerne af LO's miljøstrategiske udvalg. Selv om der er næsten to år, til Danmark tager over den 1. juli 2002, er forberedelserne allerede startet. Og der er indledt et samarbejde mellem de danske og de svenske arbejdsmiljømyndigheder, som er enige om at prioritere det psykosociale arbejdsmiljø - inkl. arbejdsorganisering - og bevægeapparat-problemer i den fælles EU-ind-sats i de kommende to år.



Det svenske formandskab har planlagt en stor officiel arbejdsmiljøkonference i Malmø i maj 2001, hvor de »nye« arbejdsmiljøproblemer som f.eks. stress, mobning og psykosociale lidelser kommer i fokus. Baggrunden er bl.a. at stress-betingede lidelser er den sygdomsgruppe, der vokser stærkest i Sverige. På kun to år er der sket en fordobling på dette område, fremgik det af et oplæg på konferencen af direktøren for det svenske arbejdstilsyn, *Bertil Remaeus*.

Han påviste, at antallet af alvorlige arbejdsulykker med mere end tre dages fravær er rekordlavt i de nordiske lande sammenlignet med resten af EU. Danmark har ca. dobbelt så mange ulykker som Sverige, men er stadig et stykke under EU-gennemsnittet. Til gengæld har Portugal og Spanien seks gange så mange ulykker som Sverige - Tyskland, Frankrig og Belgien følger efter med næsten en femdobling.

Beskæftigelse og forebyggelse

Derfor har Norden meget at byde på i EU-sammenhæng, når det gælder forebyggelse. Det er vigtigt, at vi giver EU-systemet så meget dokumentation og erfaringsmateriale, vi overhovedet kan for at skubbe på udviklingen, tilføjede Bertil Remaeus.

Efter det svenske formandskab går stafetten videre til Belgien og Spanien, inden det bliver Danmarks tur. Det står på forhånd klart, at det danske formandskab bl.a. vil satse på at få arbejdsmiljø og sundhed indbygget i de overordnede planer for beskæftigelse og i EU's nye sociale handlingsprogram. Beskæftigelsespolitikken forpligter landene stærkere end tidligere til selv at gennemføre fælles målsætninger. Resultaterne vil løbende blive vurderet og evalueret af de øvrige medlemslande.

Ifølge LO bør Danmark arbejde for, at forebyggelse af nedslidning og udstødelse af arbejdskraft skal medtages i fremtidige beskæftigelsesplaner i EU. Det vil nemlig sikre, at arbejdsmiljøet bliver tilgodeset i de overordnede økonomiske strategier, mener LO.



Voksenuddannelse

Åben invitation til uddannelsesdag

Fagbevægelsen sætter fokus på VEU-reformen med et stort uddannelsesstræf for alle interesserede, som finder sted på syv skoler landet over den 17. januar 2001 - Forinden diskuteres de europæiske perspektiver i voksenuddannelsen på en konference på LO-Skolen

Nærmere oplysninger om Fagbevægelsens Uddannelsesdag kan fås på LO's hjemmeside www.lo.dk/veu. Program med information om tilmelding m.v. tilsendes gerne ved henvendelse til LO's pjeceafdeling, Rosenørns Allé 12, 1634 København V., tlf. 35 24 60 10.

Konferencen foregår på LO-Skolen, Gl. Hellebækvej 70, 3000 Helsingør, torsdag den 30. november i tidsrummet kl. 9.00 til kl. 16.30.

Onsdag den 17. januar 2001 inviterer fagbevægelsen til en særlig uddannelsesdag syv steder i Danmark. Alle, der interesserer sig for voksenuddannelse, er velkomne. Temaerne for arrangementerne er den ny voksenuddannelsesreform (VEU), kompetenceudvikling på danske virksomheder og samspil mellem skoler, faglige organisationer og virksomheder.

På uddannelsesdagen bliver der mulighed for at gå tæt på en lang række delemler som f.eks. forberedende voksenundervisning (FVU), erfaringer fra voksenlærlinge (GVU), fremtidens læringsformer og uddannelsesbehov m.v. Altsammen illustreret af erfaringer fra regionale arbejdspladser og med god mulighed for diskussion og spørgsmål i de workshops, hvor emnerne vil blive taget op. Udover det byder Fagbevægelsens Uddannelsesdag på visionære oplæg om fremtidens arbejdsmarked og orientering om aktuelle uddannelses- og støttemuligheder i lokalområdet.

På talerlisten står bl.a. LO's formand og næstformand, *Hans Jensen* og *Tine A.Brøndum*, HK-formand *John Dahl*, formanden for Kvindeligt Arbejderforbund *Lillian Knudsen*, FOA-formand *Poul Winckler* og VOLVO's personalechef *Ulf Stålberg*. Desuden har arrangørerne inviteret en række kulturpersonligheder som TV-kokken *Claus Meyer*, billedkunstneren *Monica Ritterband* og skuespilleren *Jesper Klein*, og der bliver musik med populære bands som f.eks. Copenhagen All Stars og The Islanders.

Fagbevægelsens Uddannelsesdag afvikles på syv skoler landet over: Metalskolen i Holstebro, Langsøhus i Silkeborg, Esbjerg Højskole, Christiansminde i Svendborg, Smålandshavet i Karrebæksminde, Roskilde Højskole og LO-Skolen i Helsingør.

Alle kan tilmelde sig et af de syv arrangementer efter eget ønske. Medlemmer af LO-forbund kan få dækket arbejdstab efter FIU-reglerne, hvis de tilmelder sig gennem deres lokale fagforening senest den 15. december.

EU-udspil om livslang læring

Et andet led i vinterens VEU-kampagne er international uddannelseskonference, som finder sted på LO-Skolen torsdag den 30. november. Her er temaet voksen- og efteruddannelse i europæisk perspektiv, og konferencen indledes med flere rapporter om nye uddannelsesinitiativer i Storbritannien, Norge og Sverige. Desuden præsenteres EU-Kommissionens ny udspil om livslang læring, som blev besluttet på topmødet i Lissabon i marts, og *Maria Helena André* fra den europæiske faglige samorganisation EFS fortæller om, hvordan den europæiske fagbevægelse arbejder med at realisere målsætningen om livslang læring.

Konferencen slutter med en paneldebat, hvor repræsentanter for Udenrigsministeriet, DA, LO og forskellige virksomheder giver et bud på, hvordan Danmark kan forblive i front i udviklingen af voksen- og efteruddannelserne på internationalt plan.



Den lokale struktur

LO Vejle amt får ny struktur

Mindretalsforslag vedtaget på repræsentantskabsmøde - Nu skal forretningsudvalget udvælges af sektionerne og ikke af medlemsorganisationerne

Det bliver fremover de otte lokale LO-sektioner i Vejle amt, der kommer til at bestemme, hvem der skal sidde i ledelsen af LO's amtsorganisation i Vejle amt. Hidtil er LO Vejle amts forretningsudvalg blevet valgt direkte på det årlige repræsentantskabsmøde af de faglige organisationers delegerede. I fremtiden bliver det de lokale LO-sektioner, der udpeger medlemmerne til LO-amtets forretningsudvalg.

Den ny struktur for LO Vejle amt blev vedtaget af et flertal på LO-amtets repræsentantskabsmøde i Kolding den 14. november. Forslaget var en mindretalsindstilling fra tre forretningsudvalgsmedlemmer, mens et flertal i forretningsudvalget støttede et andet forslag, hvor de faglige medlemsorganisationer ville have fået den direkte indflydelse på ledelsen af LO Vejle amt. Her var det nemlig de faglige organisationer, der på tværs af geografien skulle vælge repræsentanter til LO-amtets forretningsudvalg. På den måde ville alle de faglige organisationer have været sikret en eller flere pladser i forretningsudvalget.

Filter på medindflydelsen

LO Vejle amt har gennem længere tid diskuteret en ny struktur, og mindretalsforslaget er blevet benævnt "Horsens-modellen", efter at modellen på vegne af elleve fagforeninger i Horsens blev præsenteret på et temamøde for alle de tilsluttede organisationer i Vejle amt tidligere på året.

- Vi håber, den nye struktur vil betyde en styrkelse af det tværfaglige arbejde i Vejle amt, selv om der nu er skudt et filter ind mellem medlemsorganisationerne og LO-amtet. Den ny struktur medfører, at de tilsluttede fagforeninger kun kan få indflydelse på det tværfaglige arbejde i LO-amtet gennem den lokale sektion og de repræsentanter, der er udpeget derfra. En af begrundelserne for at give LO-sektionerne større indflydelse har været at skabe bredere sammenhæng mellem det lokale LO-arbejde i sektionerne og beslutningerne på LO-amtsplan. Vi vil nu koncentrere os om at få den nye struktur til at fungere og er gået i gang med at planlægge detaljer i forhold til vedtægter osv. inden et ekstraordinært repræsentantskabsmøde i første kvartal 2001, siger formanden for LO Vejle amt, *Evald Zacho*.

Færre i repræsentantskabet

I den nye struktur for LO Vejle amt er forretningsudvalget den øverste myndighed mellem repræsentantskabsmøderne. Sådan var det også før.

Forretningsudvalget sammensættes af en formand, en kasserer og et antal FU-medlemmer valgt i sektionerne. Formanden og kassereren vælges direkte på repræsentantskabsmødet. Forretningsudvalget konstituerer selv en næstformand. Det bliver sådan, at LO-sektioner med 10.000 medlemmer eller derover vælger 2 medlemmer til forretningsudvalget, mens sektioner med under 10.000 medlemmer vælger 1 medlem til forretningsudvalget. Der skal desuden vælges personlige suppleanter for hvert FU-medlem.



Repræsentantskabsmødet i LO Vejle amt vedtog også et forslag om at skære repræsentantskabet ned til 152 delegerede i stedet for de hidtidige 253 delegerede.

Skolekontakt

LO ind med skolemælken

Allerede efter den første time er eleverne i 4.g på Samsøgades Skole i Århus kommet på fornavn med deres gæstelærere fra fagbevægelsen - Og det er fint, for Preben og Gitte vil følge klassen op gennem hele skoleforløbet til og med 10. klasse

Preben Kirstejn er til daglig trykker, *Gitte Heinig* grafiker. De indgår i LO's korps af gæstelærere, der sendes ud i skolekontakt-arbejdet. Men det nye er, at de dette efterår er blevet ivrige frontløbere i et forsøg, som tegner til en bragende succes.

- Dette her vil brede sig som ringe i vandet, siger Preben Kirstejn. I dag kender de os på skolen, og den ene skolevejleder og klasselærer efter den anden kommer hen til os og spørger, om vi ikke også kan optræde i deres klasser.

Det, der gør forskellen, er at de to gæstelærere er blevet fast tilknyttet ikke kun til en bestemt skole, men til fire bestemte 4. klasser. De er dermed kendte ansigter og en del af skolens netværk. Berøringsansigt over for fagbevægelsen forsvinder. Det samme gør ukendskab i skolesystemet til LO's skolekontakt-tilbud.

Ideen til pilotprojektet opstod under et kursus for LO-gæstelærere. Der var en fornemmelse af, at gæstelærer-ordningen ikke blev brugt nok. Og at løsningen kunne være en fast kontakt mellem bestemte gæstelærere og udvalgte klasser og skoler.

Det var en model, Skolekontaktudvalget under LO Århus gerne ville prøve af. Fire kommunale skoler i Århus sagde ja. Og man ville starte i 4. klasse, men ellers følge eleverne, til de forlader folkeskolen, med besøg 6-8 gange årligt. I alt fem gæstelærere er foreløbig udpeget til at være med i projektet, som skal løbe et år eller to, inden man evt. vælger at gøre ordningen permanent.

Hvad er en overenskomst?

Begge sider lærer af at møde hinanden. For 4. klasse-eleverne i den gamle århusianske midtby-skole betyder timerne med Preben og Gitte, at de får arbejdsmarkedet ind med skolemælken. De opnår en fornemmelse af, hvad en overenskomst og en fagforening er for noget. De kommer på virksomhedsbesøg, de kan få hjælp til en plads i erhvervspraktik, og i klassen bliver de præsenteret for gæster fra interessante arbejdspladser, så det hele bliver mere konkret for dem.

Preben Kirstejn mener, at skolerne i dag er for fikserede på at sende de unge over i de gymnasiale uddannelser. Det kan føre til personlige nederlag for dem, som er mere egnede til en faglig uddannelse.

- Det afgørende for mig er selve lysten til at tage en uddannelse. IT er spændende. Men den, der i dag vælger at blive tømrer, har en strålende fremtid. Det budskab vil vi gerne have frem, fastslår Preben Kirstejn.



Berøringsangst forsvinder

Den nye skolelov siger, at skolen skal tilbyde timer om arbejdsmarked og erhvervsliv. Alene derfor er forsøget berettiget. Kommunen har afsat en pæn pose penge til gæstelærere, og LO betaler for deres uddannelse.

- Forsøget er vigtigt for os, fordi det åbenbart opfylder et massivt behov. Der har længe været en vis distance mellem os og skolerne, som har kendt for lidt til muligheden for gæstelærere. Nogle steder har der også eksisteret en vis politisk berøringsangst over for LO. Men det viser sig nu, at de barrierer stort set har været kunstige, siger *Søren Høj Eggers*, formand for Skolekontaktudvalget i LO Århus.

Århus amt topper i lønstatistikken

Det ny nummer af LO-rapporten »Øje på beskæftigelsen« viser en stabil lønudvikling fra 4. kvartal 1999 til og med 3. kvartal 2000.

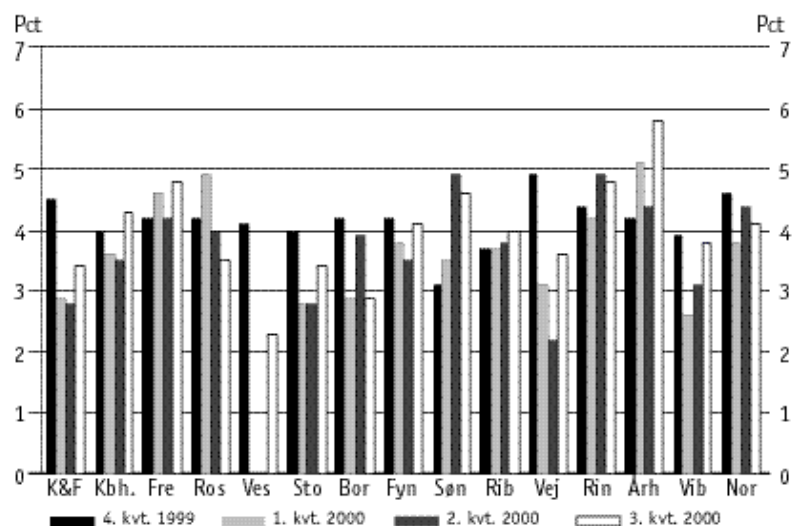
På landsplan er lønningerne inden for Dansk Arbejdsgiverforenings område steget mellem 4,2 og 3,4 pct. inden for de enkelte kvartaler. Set i forhold til inflationsudviklingen giver det en pæn reallønstigning, som tilmed ser ud til at fortsætte i de kommende år.

LO-rapporten gør også status over den regionale lønudvikling, som udviser stor variation fra amt til amt. Lønstigningstakten toppede i Århus amt med 5,8 pct., mens den i Vestsjællands amt kun nåede op på 2,3 pct. for de fire kvartaler under ét.

Tre amter havde i alle fire kvartaler lønstigninger over 4 pct. - det var Frederiksborg, Ringkøbing og Århus amter. Til gengæld er Ribe og Viborg amter de eneste, hvor lønudviklingen har ligget under 4 pct. de samme fire kvartaler.

Den regionale lønstatistik er ikke opdelt på brancher, men der er udsigt til, at LO i senere udgaver af »Øje på beskæftigelsen« også vil kunne oplyse om den regionale lønudvikling branche for branche.

LO-rapporten »Øje på beskæftigelsen 2000/2« kan læses på LO's hjemmeside www.lo.dk eller rekvireres i LO's pjeceafdeling, tlf. 35 24 60 10.





Arbejderhøjskole i flere moduler

»A working class hero is something to be...« Titlen på den kendte John Lennon-sang er valgt som overskrift på LO-Skolens Vinterskole 2001.

Dermed håber vinterskoleleder *Jeanne Christoffersen* at appellere til deltagere, som ønsker at "gøre en forskel" i den verden, vi lever i. Og som er parat til at udvikle deres evne til at spille en aktiv rolle i deres eget liv og i verden omkring dem og samtidig styrke deres personlige dygtighed, engagement og handlekraft.

For første gang kan arbejderhøjskolen i Helsingør tilbyde et vinterskoleophold bestående af op til 3 kurser. Som noget nyt kan modulerne tages enkeltvis eller samlet. På den måde kan deltagerne sammensætte et ophold, der passer til den enkeltes interesser og behov på mellem 4 og 24 uger. Hele opholdet består af to 4-ugers og et 16-ugers forløb.

Læs mere om LO-Skolens vinterskole 2001 i den elektroniske udgave af LO link på LO's hjemmeside www.lo.dk/

Plakatsøjlen

Kommende aktiviteter

- | | |
|-----------|---|
| 23/11 | LO-temamøde for sociale koordinationsudvalg - Odense Congress Center |
| 24-26/11 | LO Ungdoms landsmøde i Herning Kongrescenter |
| 27-28/11 | Socialministeriets 6. konference om socialt truede grupper på H.C. Andersen Hotel, Odense |
| 30/11 | LO-konference om voksen- og efteruddannelse i europæisk perspektiv, LO-Skolen |
| 5-6/12 | Fælles amtskonference for LO-amter, LO Ungdom og LO Skolekontakt på LO-Skolen |
| 5-6/12 | Arbejdstilsynets konference om forebyggelse af arbejdsulykker på Hotel Nyborg Strand |
| 12/12 | LO-temamøde for sociale koordinationsudvalg - UddannelsesCentret, Aalborg |
| 19/12 | SAFT-bladene holder afskedsreception hos NET-Redaktionen i Mediehuset, København |
| 17/1 2001 | Fagbevægelsens Uddannelsesdag - VEU-reformen til debat på syv faglige skoler landet over |





De unges svære erhvervsvalg

På grund af de små årgange har unge i dag langt flere valgmuligheder efter folkeskolen end tidligere. Virksomheder og uddannelsesinstitutioner står på spring for at få fat i den eftertragtede generation. Men i realiteten har det ikke gjort det lettere at være ung og vælge uddannelse og erhverv - snarere tværtimod.

Derfor er der brug for et tættere samarbejde mellem folkeskolen og lokalsamfundet for at sikre de unge bedre information og vejledning om deres muligheder i ungdomsuddannelserne og på arbejdsmarkedet. De lokale aktører - fra skoler, kommuner og arbejdspladser - skal på banen for at styrke elevernes muligheder for selv at forme deres fremtid.

Det lokale samarbejde er temaet for tre konferencer sidst i november, som LO har været medinitiativtager til sammen med Kommunernes Landsforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Danmarks Lærerforening og Undervisningsministeriet. På konferencerne vil der blive orienteret om gode eksempler fra hele landet, hvor de lokale aktører er gået sammen i netværk for at forbedre undervisningen i uddannelses-, erhvervs- og arbejdsmarkedsorientering, praktik og vejledning m.v.

Skolekontakt-interesserede kan få nærmere oplysninger om konferencerne ved henvendelse til konsulent Lisa Schmidt, LO Skolekontakt, tlf. 35 24 60 00.

Nye web-sites om medier og menneskerettigheder

Medietimen - Mediehusets IT-baserede skoleprojekt i journalistik, mening og formidling - har fået en produktionsstøtte på 50.000 kr. fra Undervisningsministeriet til revision af projektets web-site www.medietimen.dk. Det reviderede site skal være klar den 1. april 2001.

Først i november var der premiere på Danmarks nyeste website www.menneskeret.dk i anledning af 50-året for Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Hjemmesiden er lavet af Det Danske Center for Menneskerettigheder i samarbejde med Net-Produktion, Danmarks Radio samt Amnesty International, Dansk Flygtningehjælp, Dansk Røde Kors, Europabevægelsen, FN-forbundet, Kvinderådet og Mellempfolkeligt Samvirke.

“www.menneskeret.dk” er et oplysningsprojekt støttet af Folketinget, Hjemmesiden, der bliver opdateret dagligt frem til udgangen af år 2001, giver adgang til mange uddannelsesrelevante materialer om krige og konflikter. Der er masser af links målrettet til uddannelsesinstitutioner med undervisningsoplæg og lærervejledninger til folkeskoler og gymnasier.

Det ny site er udviklet af NET-Produktion A/S, som også har markeret sig som leverandør af levende billeder på Internettet fra store møder og konferencer. Senest har A-pressens specialister på dette område sørget for web-TV-transmission og streaming fra to store faglige kongresser i oktober. Resultatet kan ses ved at klikke på forbundenes hjemmesider www.foa.dk og www.sl-dk.dk.



Månedens indlæg

Regional arbejdsmarkedspolitik på godt og ondt

*Af Mikkel Mailand, forskningsadjunkt, Forskningscenter for Arbejds-
markeds- og Organisationsstudier (FAOS), Københavns Universitet*

Samarbejdet mellem RAR'ene og uddannelsesinstitutionernes bestyrelser er vigtigt, hvis den regionale arbejdsmarkedspolitik skal lykkes - Men mens der er udbredt enighed om politikker og strategier inden for disse trepartsfora, kniber det mere med at etablere samarbejder på tværs - Der er dog tale om store regionale variationer

Decentraliseringen har givet lokale og regionale trepartsfora – dvs. bestyrelser, råd, nævn og udvalg med repræsentation af arbejdsmarkedets parter - tilknyttet AF og uddannelsesinstitutionerne en nøgelfunktion i arbejdsmarkedspolitikken. Hvis politikken skal lykkes, er det derfor vigtigt, at der kan etableres fælles forståelse inden for trepartsfora'ene og samarbejde imellem dem. Hvorvidt det kan siges at være tilfældet, har jeg forsøgt at afdække i min PhD-afhandling. Afhandlingen bygger primært på 69 interview med nøglepersoner fra RAR/AF, tekniske skoler og AMU-centre i Storkøbenhavn, Storstrøms amt og Ringkøbing amt. Interviewene blev foretaget fra maj 1997 til november 1998.

Det viste sig, at det generelt er lykkedes at opnå konsensus (enighed) om politikker og strategier inden for trepartsfora'ene, mens det kniber med at etablere samarbejder på tværs af dem.

Når det i de fleste tilfælde er lykkedes at opnå konsensus *inden for* trepartsfora'ene, skyldes det først og fremmest, at repræsentanterne på trods af interesseforskelle oplever en fælles interesse i at levere gode, brugbare uddannelser og igangsætte aktiveringsprojekter, der giver de arbejdsløse en reel mulighed for at komme i arbejde.

Derudover er det af betydning, at mange af repræsentanterne mødes i mange forskellige sammenhænge og dermed ofte opbygger tillid til hinanden. Paradoksalt nok er det forhold, at ikke alle parter i trepartsfora'ne er lige magtfulde, også med til at opretholde konsensus. Det betyder nemlig, at alternative og potentielt konfliktfyldte spørgsmål ikke bliver taget op.

Konkurrence om elever og kursister

Samarbejdet på *tværs* af trepartsfora'ene står det mere sløjt til med. Selv om der i mit materiale også findes eksempler på det modsatte, viser det generelle billede et dårligt fungerede eller mangelfuldt samarbejde. Dårligst fungerer AF og uddannelsesinstitutionernes samarbejde. Dette samarbejde har oftest form af gensidig informationsudveksling i permanente fora. Uddannelsesinstitutionerne er mere kritiske end AF over for dette samarbejde - AF bliver især kritiseret for ikke at sende det antal kursister til uddannelsesinstitutionerne, som de lovede. Samtidig bliver de relativt nye mødefora for AF og uddannelsesinstitutionerne ofte betegnet som ligegyldige og uforpligtende.

Uddannelsesinstitutionernes indbyrdes samarbejde tager bl.a. form af fælles kursusudbud, fælles annoncering, fælles vejledning af kommende elever samt fredning af hinandens kerneydelser for at undgå overudbud, aflysning af kurser og spildte investeringer i materiel. Samarbejdet på de undersøgte institutioner ser ud til at fungere nogle steder og andre steder ikke. En væsentlig begrundelse for, at det ikke fungerer



bedre, er konkurrencen om elever og kursister – en konkurrence, der har sammenhæng med taxameterstyringen, som anvendes over for uddannelsesinstitutionerne.

Det er dog en vigtig tilføjelse, at både omfanget af konsensus inden for trepartsfora'ene og samarbejdet mellem dem varierer regionalt. Men regionerne kan også siges at have forskellige materielle og kulturelle forudsætninger for at løfte de arbejdsmarkedspolitiske udfordringer – bl.a. afspejler historisk betingede regionale forskelle for samarbejde mellem virksomheder og andre regionale aktører sig i regionernes aktive arbejdsmarkedspolitik.

Hvad kan gøres bedre?

Det væsentligste problem, afhandlingen har peget på, er det utilstrækkelige samarbejde mellem uddannelsesinstitutionerne. Prisen herfor er overudbud af kurser, aflysninger på grund af for få tilmeldinger, forringet kvalitet i undervisningen samt dårlig vejledning af virksomheder og uddannelsessøgende.

Der er ved at opstå en erkendelse af dette problem. Forskellige modeller for at fremme samarbejdet har været fremme. En af dem går ud på at sammenlægge uddannelsesinstitutionerne – en proces der allerede er i gang nogle steder i landet. Andre forslag er økonomisk præmiering af (reelt) samarbejde og etablering af fælles kontakt- og rådgivningsenheder over for brugerne. Det har også været på tale at indføre nye godkendelsesprocedurer for udbud af kurser, som ikke bare vurderer den enkelte uddannelsesinstitution isoleret, men inddrager det regionale behov for det enkelte kursus.

Jeg stødte på et andet problematisk forhold forbundet med forsøgene på at formalisere samarbejde mellem AF og uddannelsesinstitutionerne ved etablering af formelle samarbejdsfora. De formelle samarbejdsfora leverede sjældent reelt samarbejde, mens det samarbejde, der fungerede, ofte var uformelt. Skal man fra RAR/AFs side da helt opgive forsøgene på at etablere formelle samarbejdsfora? Naturligvis ikke, men det skal nok erkendes, at formelt, tvunget samarbejde med mange involverede sjældent vil komme til at fungere så godt som et uformelt samarbejde med få involverede, etableret på frivillig basis.

Flere incitamenter til samarbejde

Jeg fandt også problematiske forhold i relationerne inden for trepartsforane, bl.a. et ulige magtforhold mellem repræsentanterne, der bl.a. kommer til udtryk ved, at arbejdstager-repræsentanterne får lov til at bruge RAR'ene til enkeltsagsbehandling og at de (amts)kommunale repræsentanter i et vist omfang "holdes udenfor". Jeg mødte også det efterhånden velkendte fænomen, at mange repræsentanter, specielt RAR-repræsentanterne, oplevede den statslige styring som for stram og for detaljeret.

De her skitserede problemer har sandsynligvis været medvirkende til, at AF har problemer mht. til at leve op til de kvantitative mål. Det foreløbige svar på problemerne har været øget udlicitering fra AF. Men andre løsninger kunne som nævnt også komme på tale. Eksempelvis kunne den centrale styring gøres mindre stram og detaljeret, eller der kunne gives flere incitamenter til samarbejde end til konkurrence.

